

OSLO SENIOR HØYRE

Forslag til Stortingsprogrammet 2021

Oslo Senior Høyre mener:

Før debattnotatene besvares er det vesentlig at Høyre foretar en prioritering av hvilke områder som er viktigst.

NØDVENDIGE PRIORITERINGER

Norge står overfor store utfordringer i årene som kommer. Dette skyldes flere forhold slik som konjunkturedgang internasjonalt som følge av koronakrisen, globale klimaproblemer, lavere oljepris, lav kroneverdi og ustabil sikkerhets-situasjon.

Komplekse forhold som fører til press på velferdsstaten gir økt utrygghet i befolkningen. Samlet fører dette til et behov for en sterkere prioritering av de viktigste oppgavene og tilsvarende nedskalering av noen forhold.

Høyres prinsippprogram slår fast at «Statens viktigste oppgave er å ivareta innbyggernes trygghet og sikkerhet. Et sterkt forsvar og alliansesamarbeid er en forutsetning for et fritt og selvstendig Norge.»

Beredskap og sikkerhet

Beredskap er viktig og innebærer et troverdig forsvar, god kommunikasjonsberedskap og stabil forsyning av mat, medisiner, utstyr m.m.

Et totalforsvar, som omfatter beredskap innen forsvar, helse, ulykker, matsikkerhet og der sivilt forsvar er inkludert, må prioriteres i Høyres program. Internasjonale operasjoner må tilpasses, og eventuelt gis tilleggsbevilgning slik at forsvarsbudsjettet ikke belastes.

Arbeid til alle

Arbeid er den viktigste velferdsgoden og fører til selvstendighet og uavhengighet.

Stimulering av levedyktige virksomheter må anerkjennes som utgift til inntekts ervervelse i en nasjonal sammenheng. En dynamisk skattepolitikk som gir fordeler ved å ta eierskap der du jobber må utvikles som et selveierdemokrati. Formueskatten som setter norske bedrifter i en dårligere konkurransesituasjon enn bedrifter i andre land må fjernes.

Velferdsordninger

Det skal lønne seg å jobbe. Våre velferdsordninger må gjennomgås slik at alle skal ha sikkerhet for bistand i vanskelige situasjoner. En kompensasjon for bortfall av inntekt må legges på et nivå som gir økonomisk trygghet, men ikke så høyt at innbyggere foretrekker trygd fremfor arbeid. Sykelønnen må legges på samme nivå som våre naboland.

Klima og miljø

I tillegg til å bidra til å nå FNs bærekraftsmål for bremsing av klimaendringene, vil investeringer i klimaforskning og klimatiltak vil lønne seg på lang sikt og må også av den grunn stimuleres. Samfunnsnyttene ved forskningsprosjekter må gjennomgås kritisk. Selv om

forskningen skal være fri, kan det ikke være slik at en hver kan forvente seg offentlige midler til et hvert prosjekt.

Bistandsmidler må vris mot klimatiltak som gir bedre levekår og mindre fattigdom. FNs mål om at bistandsmidler skal utgjøre 0,7 % av bruttonasjonalinntekt (BNI) har i mange år vært overopplyst av Norge (1,01% i 2019). Nivået bør derfor reduseres i årene fremover og legges ut fra hva norsk økonomi kan tåle når nasjonal sikkerhet og beredskap, samt befolkningens velferd er godt ivaretatt.

Innvandring

Norge bruker ca 9 milliarder kroner på innvandring pr år. Samtidig viser det seg at det er vanskelig å få alle innvandrere i arbeid og integrert i samfunnet, og barnefattigdommen er høyest i innvandrer miljøer. Det er på tide å ta innvandringspolitikken opp til en ny vurdering. Antall kvoteflyktninger kan f.eks. settes på sammen nivå som i 2013 (1078 I følge UDI) samtidig som Norge tilbyr å bistå med midler til at 1 000 kvoteflyktninger blir tatt i mot av land som har en lav andel innvandrere.

Integrering

Innvandrere som har fått oppholdstillatelse i Norge skal integreres i samfunnet så raskt som mulig. Tiltak på flere nivåer og områder er nødvendig. Norskopplæring og arbeid er i denne sammenheng det aller viktigste for at innvandrerne skal klare seg på egen hånd uten støtte fra det offentlige. Å være selvhjulpne gir selvspekt og tillit til at det norske rettsapparatet og demokratiet fungerer. På lengre sikt vil dårlig integrering føre til større problemer og kostnader enn integreringstiltak som har god effekt fra starten av.

Utenriks- og forsvarspolitik

Forholdet til Kina/autoritære stater

- Hvordan skal Norge forholde seg til Kina? Bør vi søke et nærmere samarbeid?
- Bør vi innta en tøffere linje og være tydeligere på demokrati og menneskerettigheter?
- Eller bør vi forsøke å gjøre begge deler?

Svar fra OSH:

- Norges forhold til Kina bør være balansert med vekt på så velmellommenneskelige forhold såvel som praktiske handels- og økonomiske forhold. Det betyr at Norge må videreutvikle samarbeidet innen kultur, utdanning og vitenskap. Samtidig må Norge understreke viktigheten av menneskerettigheter.

Forholdet til USA

- Hvordan skal Norge forholde seg til sikkerhetspolitisk samarbeid internasjonalt?
- Bør vi søke enda tettere samarbeid med USA? Bør vi søke alternativer til NATO?
- Og hva med EU og Norden?

Svar fra OSH:

- Høyre vil opprettholde og videreutvikle samarbeidet med NATO der USA er en viktig partner.

- Høyre mener at korona-pandemien har vist at et godt samarbeid med EU er vesentlig for å kunne opprettholde en realistisk beredskap når det gjelder arbeidskraft, handel og tjenester slik som tilgang på medisiner og forskning.
- Resultatene av korona-pandemien viser at norsk medlemskap i EU er mer aktuelt enn noen gang slik at Norge får reell innflytelse på beslutninger som fattes av EU og som får konsekvenser for innbyggerne i Norge.
- Høyre ønsker et tettere samarbeid innen Norden. Et slikt samarbeid vil bli lettere å utvikle og derved mer omfattende og verdifullt om alle nordiske land er medlemmer av EU.

Om globalisering vs nasjonalstat på beredskap.

Koronakrisen har vist at mange land ikke hadde god nok beredskap på helseområde, inkludert Norge.

- Betyr det at Norge satse på mer selvberging?
- Eller bør vi jobbe for mer internasjonalt samarbeid og handel i møte med globale kriser?
- Kan vi gjøre begge deler?

Svar fra OSH:

- Høy grad av selvberging er viktig av beredskapsmessige grunner. Det er derfor nødvendig å utrede på hvilke områder det er hensiktsmessig at Norge satser på økt selvberging.
- Norge vil imidlertid ikke klare å bli fullstendig selvberget på alle områder.
- Norge må inngå forpliktende internasjonale avtaler om samarbeid og handle for å være i beredskap for eventuelle pandemier og andre globale forhold slik som f.eks. Klima.

Menneskerettighetsrådet

USA har trukket seg fra FNs menneskerettighetsråd. Rådet bør reformeres og det er kuppet av mer autoritære land.

- Bør Norge fremdeles delta for i rådet for å påvirke i positiv retning og for å bidra til en internasjonal institusjon i FN?
- Eller bør Norge stille ultimatum om endringer i rådet for videre norsk deltagelse?

Svar fra OSH:

- Norge må delta aktivt i FN for å få til en positiv utvikling i alle FNs organer.
- Norge skal stille klare krav om nødvendig endringer i menneskerettighetsrådet.

Bistand

- Skal Høyre si klart nei til målet om 1% av BNI til bistand?
- Hvilke resultatkrav kan stilles?
- Bør det stilles krav knyttet til demokrati og menneskerettigheter for mottagerland?
- Bør bistand kunne brukes til å medfinansiere kommersielle, grønne investeringer i utlandet?
- Bør bistand kunne dekke flyktningutgifter i Norge?
- Bør Norge tilstrebe å ha et synligere "norsk flagg" på sine bistandsbidrag, enten det går til samarbeidsland eller internasjonale organisasjoner?
- Eller er det viktigste bare å hjelpe?
- Bør bistand kunne støtte opp om norsk næringsliv i fattige land, ut fra at lykkes de så er det bra for utviklingen i landet også?
- Hva bør hovedprioriteringene være for norsk bistand, hvis det skal prioriteres i fire temaer?

- Bør bistand gå til administrasjonskostnader i Norge for norske bistandsorganisasjoner, eller bør det forutsettes mer frivillighet?

Svar fra OSH:

- Norge må frigjøre seg fra det nasjonale prosentmål for bistandsmidlene i forhold til BNI. (FNs mål er 0,7 prosent)
- Bistandsmidlene skal benyttes effektivt og være knyttet til opprettholdelse av menneskerettighetene.
- Bistanden må ses i sammenheng med Norges innsats for flyktninger.
- Den norske bistanden skal tydeliggjøres hva enten den går til samarbeidsland eller internasjonale organisasjoner.
- Bistanden skal støtte opp om norsk næringsliv der dette er hensiktsmessig.
- Hovedprioriteringene for norsk bistand skal være 1. Klimaforbedringer 2. God utdanning, spesielt for kvinner 3. Å yte lege- og medisinsk hjelp. 4. Å utvikle et næringsliv som hjelper befolkningen.
- For mottak av bistandsmidler skal norske bistandsorganisasjoner ha økt krav til frivillighet slik at midlene ikke benyttes til mer administrasjon en det som er tvingende nødvendig.

Nordområdene

- Hvordan skal Norge forholde seg til at stormaktene interesserer seg stadig mer for Grønland, et område som ligger under Danmark men som har ambisjoner om selvstendighet på sikt?
- Hvordan avveie beroligelse og avskrekking overfor Russland når vi er mer avhengig av amerikansk tilstedeværelse i nord?
- Hvor mye skal staten tilrettelegge for mineralnæringen?
- Det er enorme startkostnader ved gruvedrift. Staten spanderer seismikkskyting osv. for oljenæringen. Bør staten finansiere tilsvarende grundig leteaktivitet for mineralnæringen?
- Potensialet for økt verdiskapning er større i Nord-Norge og våre nordlige havområder enn ellers i landet. Hva skal være avveiningen av vekst mot vern?
- Hvor store investeringer bør Norge gjøre i romfart i Nord-Norge for å bli en viktigere romfartsnasjon, eksempelvis Andøya Space Port?

Svar fra OSH:

- Norge må øke sin militære tilstedeværelse i nordområdet, til lands, i luften og til sjøs for å dempe behovet for alliert – særlig amerikansk - tilstedeværelse nær opp til Russlands sensitive strategiske installasjoner i området.
- Norge skal stå fast ved medlemskap i NATO og tilstedeværelse av NATO-landene i nordområdene når det er hensiktsmessig. Samtidig skal Norge fortsette land til land samarbeide med Russland innen mellom-menneskeligforhold slik som kultur og handel.
- Det skal tilrettelegges for bærekraftig mineralutvinning etter modell av oljeutvinningen.
- Høyre mener at det ikke er en motsetning mellom vekst og vern. I følge Høyres prinsippprogram skal all utvikling ta hensyn til naturmiljøet.
- Det er ikke noe mål at Norge skal bli en romfartsnasjon. Imidlertid skal Norge opprette romfartssenter og delta i teknologisk utvikling på Andøya Space Port i samarbeid med andre teknologi-miljøer.

Forsvar

Verneplikt og forsvarsvilje

- Hvordan kan vi øke forsvarsviljen i befolkningen?
- Bør vi ha en større andel av ungdomskullene inne til førstegangstjeneste eller gå mer i retning av profesjonalisering?
- Hva skal styre ambisjonene for Høyres forsvarspolitik og landets forsvarsplanlegging? Historiske erfaringer, den teknologiske utviklingen og vår kunnskap om den menneskelige natur ELLER den til enhver tid dagsaktuelle sikkerhetspolitiske situasjonen?
- Hvordan skal vi sikre disiplin for tilstrekkelige forsvarsbevilgninger og i samsvar med vedtatt langtidsplan fra år til år, også i tider med skyfri himmel?
- Vi husker alle hvordan Forsvaret ble salderingspost for alle mulige gode formål, i ulike perioder av landets historie der både folk og folkevalgte utelukkende ante fred og ingen fare. Trenger vi en handlingsregel for forsvarsbevilgninger?

Ute og/eller hjemme (vekting)?

- Bør vi gå tilbake til tidligere tiders prioritering av det hjemlige forsvaret, beredskapen og suverenitetshevdelse av Norge, eller bør vi fortsette med en betydelig deltakelse i internasjonale operasjoner? Hvor skal pengene til internasjonale operasjoner hentes?
- * Når Forsvaret deltar i utenlandsoperasjoner (ofte på kort varsel):
- * Skal prinsippet være å hente pengene internt fra forsvarsbudsjettet og spise av hjemlig forsvar, beredskap og sikkerhet slik vi gjorde på 2000-tallet ELLER bør Høyre slå fast et prinsipp om at deltakelse i ikke planlagte internasjonale operasjoner bør tilleggsfinansieres?
- Hva vil være konsekvensen av å hente pengene fra det ordinære vedtatte forsvarsbudsjettet, der pengene allerede er planlagt brukt til investeringer, øving og nødvendig vedlikehold?
- Bør de årlige forsvarsbudsjettene vedtas i forbindelse med Revidert Nasjonalbudsjett i stedet for i høstsessjonen?

Konsekvensen vil være at politikerne sørger for at forsvar, beredskap og sikkerhet blir skikkelig ivare tatt først. Det som «blir til overs» kan fordeles til øvrige formål. Det kan høres «radikalt» ut, men

- hva skal formuleringen i Høyres program «Statens viktigste ansvar er å sørge for innbyggernes sikkerhet og samfunnets trygghet» egentlig innebære i praksis?
- Setter vi denne oppgaven først? Eller er det bare ord?
- Hvordan har balansen mellom «velferd og «sikkerhet» utviklet seg de siste 40 årene?
- Er vi fornøyd med den utviklingen?
- Når får vi egentlig nok «velferd»?
- Når blir livet «lett nok» til at det er verdt å leve?
- Hva skjer med psyken og styrken i befolkningen/nasjonen når vi stadig øker velferden, men tar lett på sikkerheten?
- Hva vil skje med en befolkning som har blitt mindre hardføre som følge av stadig mer velferd, dersom sikkerheten blir satt under press?
- Styrer vi egentlig landet, eller bare løper vi etter velgernes behov slik de kommer til uttrykk på forsiden i tabloid-pressen og i lobbyaktivitetene fra interesseorganisasjonene?
- Forteller vi velgerne det de trenger å vite? Eller bare jatter vi med dem?
- Er det mulig å lede utviklingen ut av rettighetskulturen og over til «Ask not what your country can do for you, ask what you can do for your country!»?

Bør Forsvarssjefen ut av departementet?

- Bør Forsvarssjefen derfor flyttes ut av Forsvarsdepartementet?

Er langtidsplanen god nok?

- Skal Høyre virkelig slå seg til ro med D-

Hva er riktig nivå for sivil beredskap og totalforsvar

- Skal vi i det hele tatt satse på det?
- Hvorfor?
- Hvorfor ikke?

Svar fra OSH:

Innledning

Høyres prinsippprogram slår fast at «statens viktigste oppgave er å ivareta innbyggernes trygghet og sikkerhet. Et sterkt forsvar og alliansesamarbeid er en forutsetning for et fritt og selvstendig Norge. Beredskap er viktig og innebærer et troverdig forsvar, god kommunikasjon og stabil matforsyning.»

Historiske erfaringer, den teknologiske utviklingen og vår kunnskap om den menneskelige natur må styre ambisjonene for Høyres forsvarspolitik og beredskap - ikke den til enhver tid dagsaktuelle sikkerhetspolitiske situasjonen. Strategisk tenkning og planlegging i et helhetsperspektiv vil bli stadig viktigere. Det vil bli et større behov for internasjonalt samarbeid og koordinering – både regionalt og globalt – da stadig flere problemstillinger er komplekse og grenseoverskridende. Samtidig må vi utvise gjensidig respekt og ta hensyn til lokale og nasjonale særtrekk.

Trygghet først

Totalforsvaret og beredskapen må prioriteres fremfor for en omfattende deltakelse i internasjonale operasjoner. Deltakelse i så vel planlagte som ikke-planlagte internasjonale operasjoner må ses i sammenheng med bistandsinnsats for Øvergaard og måles etter effekt. Ikke-planlagte operasjoner må tilleggsfinansieres og ikke omprioriteres fra vedtatt forsvarsbudsjett.

Forsvaret skal ikke være en salderingspost for andre gode formål i tider uten store konflikter. For å skape forutsigbarhet og tid til forberedelse må rammen for de årlige forsvarsbudsjettene vurderes vedtatt i revidert nasjonalbudsjett i juni. Forsvar, beredskap og sikkerhet kan på den måten bli ivaretatt før avsetning til øvrige formål.

Armlengdes avstand

Integrert ledelse der forsvarssjefen er tilknyttet Forsvarsdepartementet har vingeklippet forsvarssjefen som Regjeringens fagmilitære rådgiver. Norge må ha en sterk og uavhengig forsvarssjef som kan gi råd uten politiske hensyn. Forsvaret er et system av kapasiteter. Hvis viktige kapasiteter mangler, har for lite volum eller mangler som f.eks. for dårlig trent personell, bryter systemet sammen. Det samme skjer dersom kapasitetene i systemet ikke er samtrent.

Målsetting

Forsvarssjefen har anbefalt et alternativ som setter Norge i stand til å forsvare landet inntil alliansepartnere kan nå frem med assistanse. Høyre vil arbeide for at denne målsettingen

kan innfris. Nødvendige midler må bevilges og ressursene utnyttes bedre gjennom koordinering og saltrening mellom forsvar, politi, sivilforsvar og nødetater. Ressurser kan også frigjøres ved effektivisering og om nødvendig reduksjon av utviklingsbistand fra det nåværende mål på 1 % av BNI til FNs mål på 0,7 %.

Høyre vil:

- Prioritere sivil beredskap og militært forsvar foran andre oppgaver.
- Utnytte en større andel av den vernepliktige ungdommen, øke varighet av opplæringen for kategorier der kompetansekrav tilsier det, samt gjennomføre hyppige repetisjonsøvelser for å holde kunnskap og ferdigheter ved like.
- Denne strategien må velges fremfor ytterligere å satse på en profesjonell styrke som på lengre sikt vil utvanne den sosiale kapital som er viktig for befolkningens kunnskap om og støtte til landets sikkerhetspolitikk og forsvar.
- Planlegge et totalforsvar i internasjonalt samarbeid og alliansebygging.
- Bevilge midler til beredskap og forsvar for neste år i revidert nasjonalbudsjett i juni.
- Gi forsvarssjefen en uavhengig stilling som regjeringens fagmilitære rådgiver.
- Deltakelse i internasjonale operasjoner skal ikke gå på bekostning av nasjonalt forsvar.
- Tilleggsbevilge midler til deltakelse i internasjonale operasjoner som ikke er lagt inn i forsvarsbudsjettene.
- Effektivisere og redusere bistandsmidlene og målrette bruken mot bedre klima og levekår i bistandslandene.
- Opprettholde våre forpliktelser som følger av NATO-medlemskapet.
- Bygge opp Forsvaret etter alternativ A i Forsvarssjefens fagmilitære råd, avgitt i oktober 2019.
- Fortsette nødvendig omstilling for å gi Forsvaret økt kampkraft og utholdenhet.
- Øke evnen til mottak av alliert assistanse i tilfelle økt konfliktnivå.
- Styrke Forsvarets tilstedeværelse i nord for å møte de utfordringer som klimatiske endringer og økt rivalisering mellom stormaktene kan skape.
- Norsk militær tilstedeværelse i våre nærområder må økes for å etablere en troverdig forebyggende avskrekking.
- Forsterke og utvikle det nordiske samarbeidet innen alle aspekter av et totalforsvar.
- Styrke den operative kapasitet i cyberforsvaret og etterretning.
- Opprette en permanent kommisjon – et sikkerhetspolitisk råd - som skal arbeide med de lange linjer i Norges sikkerhets- og forsvarspolitik, samt med utforming og dimensjonering av tverrsektorielle beredskapstiltak.

Muligheter for alle

Trygg barndom gir gode liv

Høyre vil:

- Gjennomføre et kvalitetsløft i barnevernet
- Støtte etableringen av sosiale entreprenører som jobber med ungdom. Legge spesielt vekt på erfaringskonsulenter og aktiv brukervedvirkning, og tett samarbeid med kommuner/bydeler og politi.

- Endre barnevernsloven slik at samarbeid og informasjonsdeling mellom skole, politi o barnevern blir lettere.
- Utarbeide bedre systemer for deling av informasjon mellom samarbeidende aktører, Som ivaretar reglene for taushetsplikt.

Svar fra OSH:

- Enig i samtlige punkter

Bekjempe ungdomskriminalitet

Høyre vil:

- Sikre tilstrekkelig hjemler for at barnevernet skal kunne håndtere kriminelle under femten år
- Satse på å bygge kompetente tverrfaglige miljøer på de lukkede institusjonene
- Øke bruken av ungdomsfengsler for unge mellom 15 og 18 år
- Innføre en lov om sivilrettslig inndragning og styrke arbeidet med å beslaglegge verdier som ikke kan være ervervet på lovlig vis.

Svar fra OSH:

Tillegg:

- Tidlig innsats allerede fra barneskole, psykisk-pedagogisk tjeneste (PPT), ungdoms/miljøarbeidere i samarbeid med foresatte, barnevern og politi.
- Ansvarliggjøre foreldre for sine barns lovbrudd i større grad.
- Enig i øvrige punkter.

Integrering med språk som nøkkel

Høyre vil:

- Styrke voksenopplæringen ved å måle kvalitet og progresjon i voksenopplæringen.
- At voksenopplæringen skal ha nasjonale prøver og at det skal være offentlighet om resultatene.
- At språk, kjennskap til det norske samfunnet, historie og verdier skal være sentrale i introduksjonsprogrammet.
- Tilby en bedre språkopplæring til EØS-borgere som kommer til Norge for å etablere seg her.

Svar fra OSH:

- At språk, kjennskap til det norske samfunnet, historie og verdier skal være sentrale i introduksjonsprogrammet som skal avsluttes med en eksamen.
- Tilby en bedre språkopplæring med mulighet for å teste og dokumentere sine ferdigheter til EØS-borgere som kommer til Norge for å etablere seg her.
- Enig i øvrige punkter.

Sosiale ordninger som er inkluderende

Høyre vil:

- Innføre rapportering av ansettelse i staten, fylker og kommuner som har hull i CV, funksjonsnedsettelse eller langvarig sykdom som en del av Inkluderingsdugnaden.
- Reformere satsene og ordningene for dagpenger ved permisjon eller arbeidsledighet, uføre, AAP og sykepenger slik at disse er innrettet mer likt enn i dag med et mål om at prosentsatsene skal være like.

- Støtte prosjekter og ordninger som bidrar til arbeidsdeltagelse for individer som faller utenfor arbeidslivet.
- Tilrettelegge for at personer med funksjonsnedsettelse får muligheten til delta i arbeidslivet gjennom tilrettelagt arbeid (TA) eller ordinære stillinger.
- Innføre en universell aktivitetsordning der alle som står utenfor arbeidslivet får livsopphold finansiert av fellesskapet får rett og plikt til å ta sosialt ansvar etter evne.

Svar fra OSH:

- Reformere satsene og stønadsordningene for dagpenger ved permisjon, yrkesskader eller arbeidsledighet, uføre, arbeidsavklaringspenger (AAP) og sykepenger slik at disse er innrettet mer likt enn i dag med et mål om at prosent-satsene skal være like.
- Det må alltid være lønnsomt å arbeide fremfor å få slike ytelser eller pensjon.
- Enig i de øvrige punktene.

Vi må investere i det grå gullet

Høyre vil:

- På sikt fjerne særaldersgrensene og for grupper som må forventes å gå av med pensjon tidlig grunnet belastende arbeid, kompensere med høyere sats for årlig pensjonsopptjening i det offentlige.
- Fjerne øvre aldersgrenser med plikt til å gå av med pensjon for flere yrkesgrupper.
- Etablere en gründerordning i Innovasjon Norge som gir personer over 50 år muligheten til å starte eget selskap ved nedbemanning.

Svar fra OSH:

Politikk for eldre dreier seg om mer enn at vi blir flere og sykere og alle problemene med å opprettholde sosial bærekraft. Eldre lever ikke bare lenger enn tidligere, men er også friskere lenger. De har kunnskap og erfaring fra utdanning, arbeidsliv og et levd liv. Ofte har de godt voksne barn og store barnebarn som stort sett klarer seg selv. Mange eldre har tid og overskudd og er beredt til å gjøre en fortsatt innsats i samfunnet.

I følge SSB eier 84% av befolkningen egen bolig, mens i gruppen 67 – 79 er det 90% som eier egen bolig som ofte er nedbetalt. Dette er eldres sparekapital som kan benyttes på en måte som reduserer behovet for sykehjemsplasser, øker livskvaliteten og reduserer ensomheten.

Husbanken fikk i 2017 i overkant av 5 mrd kroner til å dekke tilskudd til ulike boliger og sykehjem. For omsorgsboliger får kommunene tilskudd på 45% og dekker 55% selv.

Høyre vil:

- Fjerne aldersdiskriminerende aldersgrenser, herunder særaldersgrenser som for politiet og i forsvaret.
- Benytte eldres ressurser og deltakelse i samfunnslivet
- At samfunnsnyttig omsorgsarbeid blir anerkjent på lik linje med lønnet arbeid
- Prøve ut nye muligheter for å etablere bofellesskap for eldre.
- At private utbyggere av slike bofellesskap også kan få husbanktilskudd på 45%.

Ta vare på de som sliter psykisk

Høyre vil:

- Korte ned ventetiden for å få hjelp med psykiske lidelser blant annet etter "TIPS"-modellen¹. Redusere bruken av tvang under behandling innenfor psykisk helsevern.

- Tilby lavterskeltilbud som depresjonsmestringskurs og gruppetrening til voksne med moderate psykiske plager.
- Styrke samarbeidet med frivillige og ideelle organisasjoner som jobber for og med mennesker som sliter psykisk.

Svar fra OSH:

- Sette inn tiltak for hindrer at eldre over 65 år begår selvmord (ca 50 % av alle selvmord skjer i aldersgruppen over 65 år)
- Enig i øvrige punkter

Klima og miljø

Privat forbruk

En stor del av klima- og miljøproblemet handler om privat forbruk – elektronikk, klær, ferier og lignende. Samtidig er forbruk av varer og tjenester det som holder økonomien i gang.

- Hva bør gjøres med det miljøskadelige forbruket?
- Bør politikken vektlegge individets ansvar, eller er det politikken som skal tvinge forbruket til å bli mer miljøvennlig?

Svar fra OSH:

Høyre vil føre en politikk som gir forbrukerne større makt ved å stimulere og motivere folks vaner og adferd. Høyre ønsker bedre matsikkerhet, bedre matkvalitet, økt selvdyrking og bedre beredskap. Lavere forbruk av rødt kjøtt skal i første rekke føre til reduksjon av import som medfører stort klimaavtrykk og lang transport.

Høyre vil at:

- Det skal settes i gang effektive tiltak for å redusere matsvinn.
- Fôrkvaliteten som påvirker fordøyeligheten og reduserer metanutslipp fra melkekyr, ammekyr og småfe må forbedres, samtidig som kraftfôrforbruket reduseres.
- Fangstvekster, biokull og beiting som bidrar til å ta karbon ut av atmosfæren og lagres i plantebiomasse og jord, tas i bruk.
- Avrenning fra nitrogengjødsling til vannkilder må reduseres.
- Naturmangfoldsloven ikke endres uten å ha et godt kunnskapsgrunnlag for at planting av trær med høyt CO₂-opptak ikke fortrenger balansen i naturen som kan gi utilsiktede virkninger på både plante- og dyreriket herunder insekter.
- Det i tillegg til eventuell treplanting, må settes fortløpende i lagring av CO₂ med en teknologi som også kan benyttes i andre land.
- Kulturlandskapet må opprettholdes bl.a. ved hjelp av geit og sau på beite.

Lage nye næringer

Klimakrisen kommer samtidig med eldrebølge som gjør at det økonomiske handlingsrommet vil krympe i fremtiden. Klimapolitikk er kostbart, og vi må derfor sørge for at vi også kan tjene penger på det grønne skiftet. Hvordan kan vi legge til rette for nye, grønne næringer som kan gi verdiskapning uten CO₂-utslipp?

Svar fra OSH:

Klimaarbeidet må fokusere på det som virker, framfor symbolpolitikk.

Koronapandemien og de omfattende tiltakene som gjøres i forbindelse med denne kan være et utgangspunkt for å tenke radikalt nytt innen klima og miljøpolitikken. Tiden kan nå være inne for en norsk «Green Deal» som gir langsiktige rammer for hvordan både bedrifter og samfunnet for øvrig skal vokse inn i fremtiden.

Internasjonalt samarbeid

Forpliktende, internasjonalt samarbeid er nødvendig for å nå klimamålene – men har vist seg å være vanskelig å få til i praksis. Hvordan kan Norge jobbe for å skape forpliktende samarbeid, og i hvor stor grad bør vi føre en egen klimapolitikk i påvente av internasjonale løsninger?

Svar fra OSH:

- Utviklingspolitikken skal bidra til å utrydde sult, oppnå matsikkerhet, føre til bedre ernæring og fremme av bærekraftig landbruk.
- Bistandsmidlene endres ved å fremme tiltak i utviklingsland som forbedrer klimaet i disse landene såvel som globalt.
- Norge skal bidra til modernisering av landbruket og stimulere til bedre markedsadgang for bærekraftige jordbruksprodukter fra utviklingsland.
- Import av soya fra land som brenner ned regnskog forbyes.
- Bruk av importert kraftfor skal reduseres.

Naturvern og miljø

Miljø- og klimahensyn står ofte i motsetning til hverandre vindmølleutbygging, vannkraftutbygging og mineralutvinning er eksempler på saker hvor man må velge mellom det som er best for lokalmiljøet og det som er best for klimaet.

- Hvordan bør Høyre prioritere mellom de to?
- Eller er det i det hele tatt en motsetning?

Svar fra OSH:

Høyre vil:

- At bærekraft skal være en viktig del av vår næringspolitikk, energipolitikk samt utenriks-handels- og bistandspolitikk.
- At Norge skal kutte egne utslipp i tråd med Klimakur 2030.
- At norsk vannkraftproduksjon effektiviseres gjennom modernisering og utvidelse av eksisterende kraftverk og ved å legge forholdene bedre til rette for småkraftverk og mikrokraftverk. Dette reduserer behovet for utbygging av vindkraft.
- Forny gamle og effektløsende overføringsnett.
- At en troverdig plan for utvikling av ikke-fossile energikilder i Norge (vann-, vind (fortrinnsvis til havs)- og solkraft) må utformes etter føre var-prinsippet slik at nye utslippsfrie energikilder kan overta når olje og gass ikke lenger er lønnsomt/har et marked.
- At grønt næringsliv må stimuleres mye sterkere for å få fart på omstilling til et bærekraftig samfunn og sikre arbeidsplasser.
 - Etablere ordninger som bidrar til at Norges «fornybare energi produksjon» kan bli et nytt miljømessig forretningsområde for energi produsenter.

Oljemarkedet går nå en meget usikker tid i møte, med den finansielle risikoen i hovedsak på statens hånd. Oljevirkosomhet i Norge bør derfor begrenses, spesielt i sårbare områder. Karbonfangst og -lagring kan gi vesentlige bidrag til reduksjon av CO2 utslippene, men store

investeringer på dette området bør gjøres betinget av at det er et rimelig forhold mellom kostnader og forventede resultater.

Høyre vil:

- At Lofoten, Vesterålen og Senja (LoVeSe) samt Barentshavet nord gis varig vern, dvs. ingen oljeaktiviteter i disse områdene. Grensen for oljeaktivitet i Barentshavet (Iskanten) trekkes syddover med unntak for konsesjoner som allerede er gitt slik regjeringen har foreslått våren 2020.
- At staten bidrar til å finansiere fullskala anlegg for fangst og lagring av CO₂ dersom teknologien er økonomisk konkurransedyktig i forhold til alternative tiltak.

Samferdsel

Når den akutte fasen av korona-krisen er over og de økonomiske virkningene av denne er klarlagt, må vi regne med en betydelig omprioritering av offentlige midler. Gjeldende Nasjonal Transportplan NTP (2018–2029) ble lagt frem i 2017. Arbeidet med NTP (2022–2033) er i gang og skal etter planen legges frem i 2021.

Gjennomføring av store vei- og jernbaneprosjekter er svært ressurskrevende, og kostnadene kan oversettes i CO₂ utslipp ved bl.a. sprengninger og transport av masse. Omstillingene i forhold til Korona-viruset har vist at mange i stor grad kan arbeide hjemme og dermed redusere presset på veier og kollektivtrafikk.

Høyre vil:

- At Norsk Transportplan (NTP) må tas opp til ny vurdering i lys av senere tids erfaringer, de store kostnadene som er involvert, og størrelsen av CO₂ utslipp i byggefasen.
- At miljøvennlig byutvikling skal være et av vilkårene for videre samferdselsutvikling.
- Avvente oppstart av helt nye store samferdselsprosjekter, men at vedtatte prosjekter blir ferdig utarbeidet i henhold til plan slik at de kan iverksettes når de økonomiske forhold tillater det.
- Sørge for at arbeidet med igangsatte prosjekter og vedlikehold forseres dersom det er ledige ressurser eller arbeidsledighet.
- At ny veiutbygging skjer på en god, sikker og klimavennlig måte og bare igangsettes der dette er en forutsetning for et bærekraftig næringsliv.
- Intensivere satsing på nullutslippstransport og arbeidet med innfasing av ny teknologi i kjøretøy og trafikkavvikling.
- Innføre en veiprising som i varetar personvernet og er rettferdig i forhold til distriktene, forurensningskilde og behov for bedret infrastruktur/samfunnsøkonomi.

Hvem skal betale?

Klimapolitikk er dyrt. Et av de store stridsspørsmålene fremover vil være hvem som skal ta regningen – staten, kommunen eller innbyggerne.

Hva burde Høyre vektlegge når vi f.eks. bestemmer om ting skal finansieres gjennom avgifter eller støtteordninger?

Svar fra OSH:

- Investeringer i klimaforskning og klimatiltak vil lønne seg på sikt og skal stimuleres. En gjennomgang av samfunnsnyttene ved forskningsprosjekter må gjennomgå kritisk. Selv om forskningen skal være fri, kan det ikke være slik at en hver kan forvente seg offentlige midler til et hvert prosjekt.

- Bistandsmidler vris mot klimatiltak som gir bedre levekår og mindre fattigdom. Målet om at bistandsmidlene skal utgjøre 1 % av brutto nasjonalprodukt forlates. Nivået legges ut fra hva norsk økonomi kan tåle i forhold til beredskap og velferd i Norge.
- Norge bruker 9 mrd på integrering pr år. Samtidig viser det seg at det er vanskelig å få alle innvandrere i arbeid og integrert i samfunnet, og barnefattigdommen er høyest i innvandrerfamiljer. Det er på tide å ta innvandringspolitikken opp til en ny vurdering. Antall kvoteflyktninger kan f.eks. settes på samme nivå som i 2013 samtidig som Norge tilbyr å bistå med midler til at 1 000 kvoteflyktninger blir tatt i mot av land som har en lav andel innvandrere.

Hva skal vi leve av?

Forslag til diskusjon:

- Sikre etter- og videreutdanning av industriarbeidere.
- Styrke realfag og teknologifag gjennom skoleløpet.
- Videreføre ordningen med skattefritak for arbeid med forskning og utvikling (FoU).
- Etablere infrastruktur for transport og lagring av CO₂.
- Styrke flere ulike næringer for å skape grønne arbeidsplasser i tiden fremover.
- Gjøre stordata effektivt tilgjengelig for å utvikle nye tjenester, produkter og forretningsmodeller, der dette ikke er i konflikt med innbyggernes personvern.
- Styrke bonden som næringsdrivende gjennom å gi den enkelte bonden større råderett over 250 egen eiendom og gjøre det lettere å opprette aksjeselskap.
- Endre skatteloven (§ 6-47) slik at selvstendig næringsdrivende får samme grenser for skattefri 252 pensjonssparing som offentlig ansatte. (Selvstendig næringsdrivende kan i dag kun spare opptil 253 7% av 12G = 0,84 G, mens offentlig ansatte kan få opptil 1,57 G i pensjonsopptjening.)
- Utvikle et sterkt hjemmemarked for fornybare og biobaserte produkter, blant annet gjennom 255 økt innblandingskrav av bærekraftig biodrivstoff.
- Stille tydelige resultat- og evalueringsmål til Innovasjon Norge, Investinor og Argentum. Bruke 257 virkemiddelapparatet til å stimulere til omstilling av leverandørindustri fra petroleum til andre 258 næringer.
- Norge må bygge på det høye kompetansenivået som er i befolkningen, og som kan skape nye jobber som bidrar til verdiskaping

Svar fra OSH:

Høyre vil stimulere til et selveierdemokrati der arbeidstakerne gis insitamentene til å eie aksjer i bedriften de arbeider i. Dersom folk får anledning til ikke bare å eie egen bolig, men også inngå i eierskapet av egen arbeidsplass, vil det føre til større fellesskaps- og ansvarsfølelse. En dynamisk skattepolitikk som oppfordrer til eierskap skal utvikles.

Et godt og velorganisert arbeidsliv er ikke bare produktivt, men også inkluderende. Den største sløsing med ressurser er når mennesker blir stående utenfor arbeidslivet. Et godt arbeidsliv muliggjør deltagelse uavhengig av psykiske eller fysiske utfordringer.

Høyre vil:

- Utarbeide en nasjonal strategi for norsk eierskap – offentlig og privat - der formålet er å øke forståelsen for at privat næringsliv må være motoren i verdiskapningen i Norge, samtidig som Norge bestreber seg på å være et attraktivt investeringsland for utenlandsk kapital.
- Arbeide for at investorer i små og mellomstore teknologiselskap skal få anledning til å avskrive 20% av investeringen hvert år over 5 år – og at det skal bli anledning til å fylle opp investeringen med ytterligere kapital og også få avskrevet denne over nye 5 år.
- Arbeide for å etablere en forsikringsordning som skal gjøre norske små og mellomstore bedrifter i stand til å forsvare patenter fra å bli utnyttet eller angrepet av andre.
- Arbeide for at offentlige virksomheter deltar i utvikling, utprøving og kjøp av nye produkter og tjenester fra norske virksomheter. Offentlige virksomheter må rapportere om sin deltagelse. Rapporteringen skal skje gjennom årsberetningen.
 - At fossilt drivstoff erstattes med biodrivstoff eller maskiner som går på elektrisitet, biogass eller hydrogen.
 - At gårdsbruk oppvarmes fossilfritt ved hjelp av småskala biogassanlegg som bruker husdyrgjødsel.
- At det legges inn vilkår om lærlingeplasser i offentlige anbud.
 - Styrke realfag og teknologifag samt yrkesfag gjennom skoleløpet.
- At offentlig/privat/samarbeid (OPS) skal utredes og benyttes der det er hensiktsmessig før offentlige investeringer besluttes.

Færre vil betale for flere

Folk i arbeid er vår viktigste ressurs. Dyktige arbeidstakere kan ikke bli avskiltet bare fordi de har fylt 60 år. Flere må få muligheten til å stå lenger i jobb.

Forslag til diskusjon:

- Gi arbeidstakere livslang læring og kompetansehevende tiltak.
- Fjerne redusert arbeidstid og retten til tilrettelagt arbeid på grunn av alder.
- At levealdersjusteringen skal skje i tråd med forventet levealder.
- At pensjonsalder potensielt justeres etter forventet levealder.

Svar fra OSH:

Enig i foreslåtte punkter.

Tillegg:

- Aldersdiskriminerende regler som hindrer arbeidsdeltakelse fjernes.
- Særaldersgrenser fjernes der disse ikke er gitt en fullgod begrunnelse

Norsk næringsliv må være best i verden

Forslag til diskusjon:

- Regulering av næringslivet bør fremme innovasjon og nye forretningsmodeller. Det må også legges til rette for en høy omstillingstakt.
- De næringsrettede virkemidlene innrettes slik at norske bedrifter blir eksponert for internasjonale markeder tidlig og bidrar til eksportinntekter.
- Styrke satsingen på klynger som et verktøy for internasjonalisering og eksport.
- Styrke markedsføringen av Norge som attraktiv nasjon for arbeid, næringsetablering og investeringer.
- Legge til rette for at innovasjons- og vekstselskaper i størst mulig grad ser seg tjent med å drive virksomhet i Norge.

- Virkemidlene for kommersialisering av forskning og testsentre bør styrkes. Virkemiddelapparatet gjennomgås for å fremme innovasjon innenfor tjenester og kundeopplevelser.
- Bruke skattesystemet aktivt for stimulere til kapital til vekstbedrifter.
- Utrede hvorfor flere norske eiere velger å selge bedriftene når de er i ferd med å bli internasjonale vekstbedrifter.
- Gjøre støtteordninger uavhengig av om det er fysiske produkter eller tjenester som leveres (f.eks. Innen helse)

Svar fra OSH:

Korona-krisen skaper stor usikkerhet om den økonomiske utviklingen i årene fremover. Selv om det nå brukes historisk store beløp for å hjelpe de som er rammet hardest og stimulere norsk økonomi, må vi regne med at mange virksomheter, spesielt reiselivet, eksportnæringene og oljerelaterte næringer vil ha store problemer i flere år fremover. I denne situasjonen er det viktig å holde fast ved at det er det sivile samfunn med den enkelte borger og den enkelte bedrift som fortsatt må være motoren i økonomien.

Høyre vil:

- Stimulere til omstilling i etablerte næringer og til innovasjon og produksjon i nye og bærekraftige næringer.
- Vri skattesystemet slik at det blir mer attraktivt å investere i aksjer i produktiv virksomhet fremfor eiendom.

Fjerne formuesskatten da den diskriminerer norske aksjeeiere sammenliknet med utenlandske eiere av norske aksjeselskaper.

- Alltid gjøre det lønnsomt å arbeide fremfor å gå på trygd eller ta ut pensjon.
- Sørge for at kommuner som har innført eiendomsskatt på fritidseiendom plikter å bruke den til sosial- og teknisk infrastruktur som kommer disse eierne direkte til nytte.
- Nedsette en ny Pensjonskommisjon som blant annet får i oppdrag å vurdere den langsiktige bærekraften av dagens folketrygd og de langsiktige virkninger av dagens underregulering på 0,75 % p.a.
- Sette i verk tiltak for å redusere sykefraværet ned til nivået i våre naboland. Dette må skje i nært samarbeid med partene i arbeidslivet.
- Redusere dokumentavgiften på 2,5 % ved salg og tinglysning av eiendom til et vesentlig lavere nivå. Ideelt sett bør denne avgiften kun dekke det offentliges faktiske kostnader i forbindelse med tinglysningen. (I dag er dette en ren fiskal avgift som p.t. gir Staten om lag kr 10 milliarder i året)

Fremtidens næringsliv er bærekraftig

Forslag til diskusjon:

- Norge skal gå inn for å skjerpe minstestandardene til miljø- og klimakrav som næringslivet må 341 oppfylle, f.eks. innen shipping.
- Nasjonalt og internasjonalt skal miljø- og klimakrav være teknologinøytrale, slik at nye løsninger kan utvikles uavhengig av hva som er gjort tidligere.
- Legge til rette for at bærekraft kan etterspørres i offentlige anbud.
- Mange norske bedrifter konkurrerer daglig om oppdrag i det globale markedet. Det er viktig at konkurransekriteriene i Norge er like gode for norske bedrifter, som for utenlandske. Det må stilles samme krav til miljødokumentasjon, bruk av lærlinger og annet for utenlandske operatører, som for norske.

- Skal vi lykkes i å holde en stor del av arbeidsstyrken i arbeid er det viktig med en variert næringsliv som trekker til seg folk med ulik kunnskap og evner. Å få til spennet, som gjør at vi kan treffe mange er viktig.

Svar fra OSH

- Enig i samtlige punkter